

РОМАН «ЯК ГАРТУВАЛАСЯ СТАЛЬ» – СВІЖИМ ПОГЛЯДОМ

Уманець В.С., Жидецький Д.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

У часи СРСР роман Миколи Островського «Як гартувалася сталь» був центральним твором радянського періоду. Розгляд епізодів роману призводить, за невеликого аналізу, до протилежних висновків, ніж задумано автором.

Згадаймо лише один епізод: будівництво вузькоколійної залізниці для забезпечення дровами Києва. Начебто, цілком геройський вчинок, забезпечити городян паливом напередодні лютої зими. А якщо почитати автора уважніше?

Постають цікаві питання. Вихідні дані. У теплу пору року під Києвом нарубали величезну кількість дров. І з незрозумілої причини їх не вивезли їх у місто, на паливні склади. Традиційне питання: хто винуватий і що треба робити?

У романі названо винуватця – це Голова залізничного профкому. За описом автора, це негативний персонаж, практично шкідник. На резонне запитання йому на засіданні Губвиконкому: «Що ви зробили для доставки дров?», винуватець відповідає: «Я тричі повідомляв правління дороги». Що тут незрозумілого? Людина виконала свої обов'язки і тричі доповідала керівництву про проблему.

Але, не тут-то було. Член Губвиконкому та старий більшовик Токарев «кольнув лисого ворожим поглядом: «Ви що ж, нас за дурнів вважаєте?»»

Скоріше за все, так. А за кого треба вважати членів Губвиконкому, які не перейнялися вивозом палива напередодні зими? За геніїв? І люди, які мають владу, але не вміють керувати, відправляють героїв-комсомольців будувати дорогу. Погода – жахлива, дощі, вітер, холод. Вранці волосся будівельників примерзало. А чому ж будівельники не розводили на ніч вогнища – керівних вказівок не було? А якщо озброїтись математикою, справа стає зовсім сумною.

Скільки комсомольців працювало на будівництві? Триста, за романом!

Яку довжину дороги треба було збудувати? Шість верст, або 6,5 км!

Скільки треба побудувати метрів дороги одному комсомольцю? Якщо поділити 6500 м на триста комсомольців, виходить 22 метри. Двадцять два метри або чотири шість метрів рейки. Шпал треба було вкласти до 40 штук. І ось ці 40 шпал та 8 рейок працівники розкладали тижнями? Незрозуміло, навіщо було довбати мерзлу землю під шпали? Вузькоколійна дорога працює тимчасово, швидкість руху потягів на ній буде мінімальною. За таких умов завжди шпали кладуть прямо на землю. Організація робіт заслуговує на суворе покарання. Чому не розділити людей на зміни та цілодобово не тягнути дорогу? Із такими умовами роботи дня на 3-4. Хоча, там же ще бандити діють, холодно і голодно. Звичайно, будівництво затягнеться ще на три-чотири дні. Але, аж, ну ніяк не на тижні, як описано Островським. Це не трудовий героїзм, а саботаж та шкідництво.

З роману легко зробити висновки: щоб уміти визначати, що і в якому порядку виконувати, треба мати голову на плечах, знання та досвід. На жаль, такі пережитки царського режиму будівельнику комунізму не були потрібні!

А в кожному випадку героїчної праці на теренах СРСР можна було легко знайти головотяпство та службову недбалість керівництва.